

Stéphane Vanden Broeck
UNIZO Provincie Antwerpen

30 principes – 3 clusters

Materialen & productie > bekijkt het energie, water en grondstoffengebruik tijdens de processen en productie.

Producten & diensten > kijkt naar de manier waarop jouw producten & diensten ontworpen zijn.

Financiën & organisatie > kijkt naar hoe jouw onderneming georganiseerd is en hoe je samenwerkt met anderen

Principes MATERIALEN & PRODUCTIE

1. **Gebruik zo weinig mogelijk materiaal & water.**
2. **Hergebruik water en energie (van jezelf of anderen).**
3. **Gebruik hernieuwbare of carbon-neutrale energie.**
4. **Gebruik water als belangrijkste oplosmiddel in je productieproces (vermijd toxische producten).**
5. **Gebruik biologische afbreekbare grondstoffen of hernieuwbare materialen waar mogelijk.**
6. **Werk met materialen en grondstoffen die lokaal beschikbaar zijn.**
7. **Afval = input niet.**
8. **Begrijp en verbeter je positieve op biodiversiteit.**

Principes PRODUCTEN & DIENSTEN

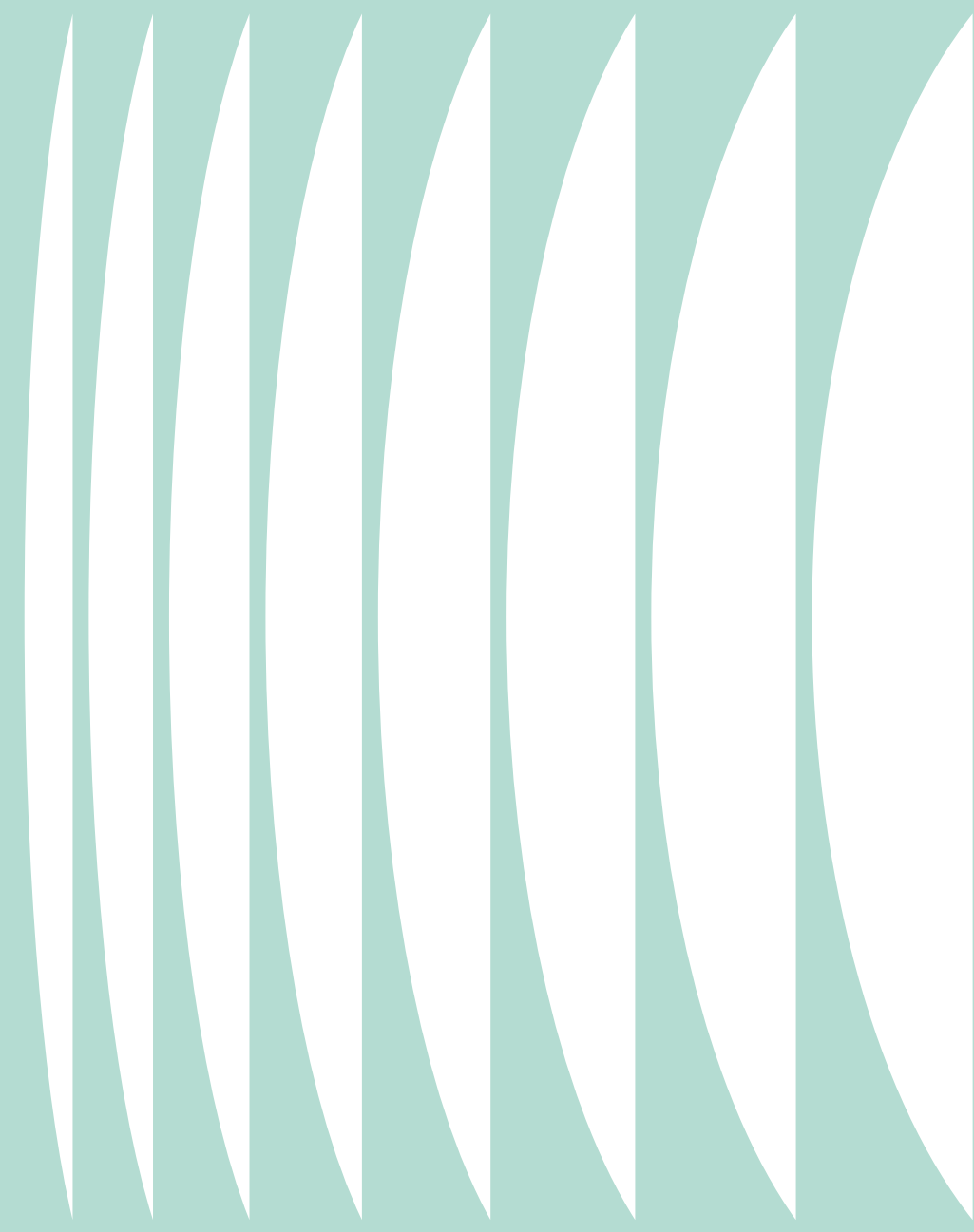
1. **Ga voor transparantie in je producten of diensten en vertaal dit ook naar je klanten en leveranciers**
2. **Ga uit van de functie en niet van het design**
3. **Ontwerp met het oog op demonteren & recycleren**
4. **Modulair design**
5. **Duurzame verpakkingen**
6. **Ga voor herstelbare producten**
7. **Onderzoek een multi-functioneel ontwerp**
8. **Verkoop de gebruikerservaring en het gebruik niet het product**
9. **Biologisch geïnspireerd design**
10. **Kijk over de grens. De meest innoverende oplossingen ontstaan vaak via uitwisseling van totaal verschillende ideeën**

Principes FINANCIEN & ORGANISATIE

1. Product-dienstcombinatie
2. Experimenteer, verzamel feedback & bewaar de beste ideeën.
3. Creëer samen met klanten & leveranciers.
4. Ga naar een gemeenschappelijk doel samen met je stakeholders.
5. Creëer meerdere inkomstenstromen.
6. Denk aan gezamenlijke consumptie en gedeelde capaciteit.
7. Herhaal wat werkt.
7. Diversiteit aan competenties zorgt voor meer creativiteit & systeemdenken.
8. Houd uw ecosysteem in de gaten.
9. Werk met medewerkers en partners die op hun niveau beslissingen kunnen nemen.
10. Denk als een systeem en bouw hier verder op.

Transitie als
onoverkomelijke
toekomst?

16 kaders met potentieel impact

Circular Economy Action Plan	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ecodesign for Sustainable Products Regulation (ESPR) (Proposal) 2. Directive on common rules promoting the repair of goods ("Right to Repair") (Proposal) 3. Revision of the Waste Framework Directive (Proposal) 4. Regulation on Packaging and Packaging Waste (Proposal) 5. Single-Use Plastics (SUP) Directive 6. Green Public Procurement (GPP) Directive
Financing the Transition	<ol style="list-style-type: none"> 7. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) 8. Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) (Proposal) 9. Taxonomy Regulation
Biodiversity Strategy	<ol style="list-style-type: none"> 10. Deforestation-free products Regulation (Proposal) 11. Nature restoration law (Proposal)
Fit for 55	<ol style="list-style-type: none"> 12. Energy efficiency directive 13. Carbon border adjustment mechanism Regulation (CBAM) 14. Renewable Energy Directive (RED)
Renovation wave	<ol style="list-style-type: none"> 15. Revision of Energy Performance of buildings directive (EPBD) (Proposal)
Zero Pollution Action Plan	<ol style="list-style-type: none"> 16. Revision of the Industrial Emissions Directive (Proposal)

MSCI ESG Score

Environment Pillar				Social Pillar				Governance Pillar	
Climate Change	Natural Capital	Pollution & Waste	Env. Opportunities	Human Capital	Product Liability	Stakeholder Opposition	Social Opportunities	Corporate Governance	Corporate Behavior
Carbon Emissions	Water Stress	Toxic Emissions & Waste	Clean Tech	Labor Management	Product Safety & Quality	Controversial Sourcing	Access to Communication	Board	Business Ethics
Product Carbon Footprint	Biodiversity & Land Use	Packing Material & Waste	Green Building	Health & Safety	Chemical Safety	Community Relations	Access to Finance	Pay	Tax Transparency
Financial Environment Impact	Raw Material Sourcing	Electronic Waste	Renewable Energy	Human Capital Development	Consumer Financial Protection		Access to Health Care	Ownership	
Climate Change Vulnerability				Supply Chain Labor Standards	Privacy & Data Security		Opportunities in Nutrition & Health	Accounting	
					Responsible Investment				
					Insuring Health & Demographic Risk				

 Universal key issues applicable to all industries

 Key issues selected for the soft drinks sub industry (e.g. Coca Cola)

MSCI ESG Score

Environment Pillar				Social Pillar				Governance Pillar	
Climate Change	Natural Capital	Pollution & Waste	Env. Opportunities	Human Capital	Product Liability	Stakeholder Opposition	Social Opportunities	Corporate Governance	Corporate Behavior
Carbon Emissions	Water Stress	Toxic Emissions & Waste	Clean Tech	Labor Management	Product Safety & Quality	Controversial Sourcing	Access to Communication	Board	Business Ethics
Product Carbon Footprint	Biodiversity & Land Use	Packing Material & Waste	Green Building	Health & Safety	Chemical Safety	Community Relations	Access to Finance	Pay	Tax Transparency
Financial Environment Impact	Raw Material Sourcing	Electronic Waste	Renewable Energy	Human Capital Development	Consumer Financial Protection		Access to Health Care	Ownership	
Climate Change Vulnerability				Supply Chain Labor Standards	Privacy & Data Security		Opportunities in Nutrition & Health	Accounting	
					Responsible Investment				
					Insuring Health & Demographic Risk				

 Universal key issues applicable to all industries

 Key issues selected for the soft drinks sub industry (e.g. Coca Cola)

En dan nog...

- **Regelgeving rond valse beweringen en green-washing**
- **Afvalwetgeving**
- **REACH**
- ...

25 procent van
de bedrijven
zegt de milieu-
impact niet te
kunnen
verminderen

n'est pas une pipe

**Slechts 25
procent van de
beslissers heeft
duurzaamheids-
doelstellingen
vastgesteld voor
de lange termijn**

CHALLENGE ACCEPTED

Er is een gebrek
aan handvaten
voor veel bedrijven

CRCLR als
totaalaanbod &
aanpak voor
ondernemers

CRLCR als netwerk &
anker voor
ondernemers

INSPIREREN & INFORMEREN ALS BASIS

- **Stefaan Vandist**
- **Stefaan Van Ouytsel**
- **Kamp C – Exploded View Beyond Building**
- **Material District**
- **Sociale Media / ZO-magazine / ...**
- **Inspiratiereis 2023 - Berlijn - 2024 Parijs - 2025 Milaan**

NA INSPIREREN & INFORMEREN VERBINDEN

NA Berlijn

Start CRCLR community

2023

4x bijeenkomsten (Sluit de Cirkel)

Verbinden & binden

VLAIO als deelnemers

2024

Bedrijfsbezoeken, Sluit de Cirkel & Co-Working

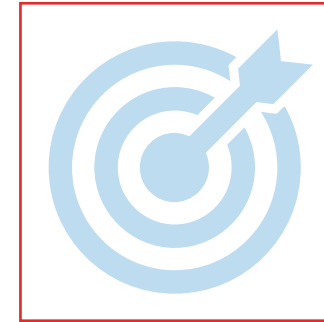

COMPAGNON DE ROUTE

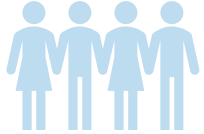

Klankbord

- Starters
- KMO's

Strategie

Community

4x bijeenkomsten
Verbinden & binden
VLAIO

Kamp C

- Ontmoetingsplaats
- Expertise aanbieden
UNIZO & partners
- Deelnemerscases

Inspireren & Informeren

Inspiratiereis (OF)
Innovatieforum /
OndernemersForum

Vasthaken aan activiteiten & events van anderen

- Possible Landscapes
KAMP C
- Material District
- Dutch Design Week

Adviseren

Klankbord
• Starters
• KMO's

Strategie

ROL LOKALE BESTUREN

Versterk op wat voor de ondernemer niet de kern is van ondernemen & verbind

Zoeken van hefboomen

- Biodiversiteit
- Energietransitie
- Koppelen van investeringen (laadpaalinfrastructuur, energiegemeenschap, ...)
- Creëer de dialoog met bedrijventerreinen, ondernemerskernen, ... pols naar hun noden
- **C.E. is veel meer dan SDG's**

Zoek samenwerking & verbinding

- Met HUBS
- Met UNIZO Provincie Antwerpen

Lokale besturen zijn een uitgelezen partij om te capteren en te verbinden.